

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 0651-12/12-2.izr./2
Ljubljana, 4. 7. 2013

OSNUTEK

Z A P I S N I K

2. izredne seje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je potekala v ponedeljek, 1. 7. 2013, v sobi 209/II, Ljubljana, Šubičeva 4.

Seja se je začela ob 15.30 uri in zaključila ob 16.35 uri.

Prisotni:

- predsednik: mag. Peter Požun
- podpredsednik: Tomaž Horvat, mag.,
- člani: Igor Antauer, mag. Stojan Binder, dr. Janvit Golob, mag. Darija Kuzmanič Korva, mag. Marija Lah, mag. Dušan Semolič in mag. Stevo Ščavničar.

Opravičeno odsotna:

- članica: Bojana Potočan.

Ostali prisotni:

- Damjana Košir, mag. Ana Vodičar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 7. seje komisije
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-B) – nujni postopek, EPA 1285-VI
3. Predlog zakona o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva (ZIUPTDSV) – nujni postopek, EPA 1286 – VI

Sejo je sklical in vodil predsednik komisije mag. Peter Požun.

Ad 1)

Zapisnik 7. seje komisije je bil potrjen brez pripomb (9 ZA, 0 PROTI).

Ad 2)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-B), ki ga je v obravnavo in sprejem Državnemu zboru poslala Vlada Republike Slovenije ter mu predlagala, da ga obravnava po nujnem postopku.

Komisija predlog zakona **podpira in obenem poziva k uskladitvi preostalih odprtih vprašanj v okviru socialnega dialoga še pred obravnavo predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora.**

Komisija ugotavlja, da Kolegij predsednika Državnega zbora do pričetka seje komisije še ni odločal o predlogu za sprejem predloga zakona po nujnem postopku ter da se bodo usklajevanja glede odprtih vprašanj med predlagateljem in socialnimi partnerji, ki so se začela v petek, 28. 6. 2013, v okviru seje Ekonomsko-socialnega sveta, nadaljevala v torek, 2. 7. 2013.

Komisija je bila seznanjena s pripombami Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki je v odzivu na vložitev predloga zakona v zakonodajno proceduro brez posvetovanja s socialnimi partnerji, Vlado Republike Slovenije pozvala k razveljavi sklepov z dopisne seje Vlade RS dne 21. 6. 2013, na podlagi katerih sta bila v zakonodajno proceduro vložena Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva ter na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela. ZSSS je pozvala tudi k zaustavitvi nadaljnje zakonodajne procedure in k temeljiti razpravi in posvetovanju s socialnimi partnerji. Komisija ugotavlja, da je socialni dialog v nadaljevanju stekel ter da se še vedno odvija, zato podpira nadaljnje napore za uskladitev preostalih odprtih vprašanj med predlagateljem in socialnimi partnerji.

Predlagatelj kot pglavitne rešitve predloga zakona izpostavlja znižanje dajatve iz začasnega in občasnega dela upokojencev s 25 % na 3 % zaradi trenutno prevelike davčne obremenitve te oblike dela; omejevanje ciljne skupine brezposelnih oseb za vključitev v javna dela na dolgotrajno brezposelne osebe, pri čemer se kot pogoj uvaja enoletna neprekinjena prijavljenost v evidenci brezposelnih oseb ter ukrep odprave mirovanja pravice do denarnega nadomestila v času vključitve dolgotrajno brezposelne osebe v program javnega dela (oseba bo med opravljanjem javnega dela namesto denarnega nadomestila prejela plačo za opravljeno delo, povračilo stroškov za prehrano med delom in za prevoz na delo in z dela).

Komisija je že večkrat v svojih razpravah izpostavila problem pasivnosti brezposelnih oseb, zlasti dolgotrajno brezposelnih, zato podpira iskanje novih pristopov in rešitev za spodbuditev večjega zaposlovanja s strani delodajalcev. V zvezi z ukrepom zmanjšanja obremenitve delodajalcev z višino dajatev iz naslova začasnega in občasnega dela komisija ocenjuje, da bi za društva, ostale nevladne organizacije in javne zavode, ki bodo najbrž v večji meri povpraševali po tovrstnem delu, dajatve v višini 25 % predstavljale prevelik zalogaj z vidika stroškov dela, hkrati pa bi prevelika obremenitev dohodka z dajatvami upokojence odvrnila od iskanja takšnega dela. S tega vidika komisija ukrep znižanja višine dajatev podpira.

V zvezi z ukrepom omejevanja ciljne skupine brezposelnih oseb, ki se lahko vključijo v javna dela, na tiste osebe, ki so v evidenci brezposelnih oseb neprekinjeno prijavljene več kot eno leto, je bilo v razpravi izpostavljeno vprašanje njegove ustreznosti z vidika izločanja ostalih ciljnih skupin, ki so prav tako kritične (na primer mladi brezposelni, zlasti prvi iskalci zaposlitev in tisti, ki so brezposelni manj kot eno leto) iz javnih del v prvem letu njihove brezposelnosti. Še zlasti zato, ker je prav v tistem začetnem obdobju brezposelnosti več verjetnosti, da bodo osebe, ki še niso padle v past pasivnosti, na podlagi zaposlovanja v okviru javnih del uspele izvesti prehod iz omenjene oblike dela v trajnejše oblike zaposlitev. S tega vidika komisija meni, da bi bilo potrebno razmisliti o zagotavljanju možnosti vključevanja v javna dela, kot alternativni ali dopolnitvi ostalim ukrepom, tudi drugim skupinam brezposelnih oseb.

V razpravi so bili izraženi tudi pomisleki, da načrtan ukrep zaposlovanja preko javnih del, ki se dotika dolgotrajno brezposelnih oseb kot najbolj kritične skupine brezposelnih, na način, kot je zastavljen, morebiti predstavlja bolj socialni transfer kot način za njihovo aktivacijo in

zagotovilo za prehod iz brezposelnosti v zaposlenost. Komisija se je dotaknila tudi vprašanja spodbujanja zaposlovanja brezposelnih Romov in načrtov za njihovo vključevanje v javna dela ali kakšne druge oblike zaposlitve, na primer samozaposlovanje.

S strani ministrstva je komisija prejela pojasnilo, da je na področju aktivnih politik zaposlovanja mladih vzpostavljenih že kar nekaj ukrepov, precej možnosti pa se bo odprlo tudi z novimi shemami zaposlovanja mladih (v povezavi s shemami jamstev za mlade, dogovorjenih na ravni EU, glede zagotavljanja vsaj ene od oblik zaposlitve ali dodatnega izobraževanja mlajšim od 25 let najkasneje v štirih mesecih od njihove vključitve v evidenco brezposelnih ali končanem formalnem izobraževanju), ki jih ministrstvo že pripravlja. Tudi glede zaposlovanja Romov se izvajajo aktivni ukrepi, med drugim tudi vključevanje v javna dela. V novem programu ukrepov aktivne politike zaposlovanja pa bodo izpostavljeni kot posebna skupina brezposelnih, zato se jim bo namenjalo še več pozornosti.

Komisija opozarja na težave v praksi, ki so vezane na časovno omejitev izvajanja javnih del na eno leto, z možnostjo ponovne vključitve pri istem izvajalcu del najdlje še za eno leto. Osebe, ki opravljajo javno delo, se času enega leta ravno primerno usposobijo in motivirajo, potem pa jim zaradi slabih možnosti zaposlovanja s strani delodajalcev ni omogočen izhod v redno delovno razmerje. S tem sta na izgubi tako zaposleni preko javnih del, ki ne more ustrezno unovčiti pridobljenega znanja, kot tudi delodajalec, ki je vsakič znova prisiljen začeti proces usposabljanja delavca, namesto da bi imel možnost zgolj nadgrajevati njegovo znanje. Zato bi bilo v prihodnje na tem področju potrebno napore usmeriti tudi v ukrepe dolgotrajne narave in zagotoviti pogoje za lažji prehod v redne oblike zaposlitev.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

* * *

Mnenje je bilo poslano v vednost Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

* * *

Sklep o podpori in hkratnem pozivu k uskladitvi preostalih odprtih vprašanj v okviru socialnega dialoga še pred obravnavo predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora je bil sprejet z 9 glasovi ZA in nobenim glasom PROTI.

Ad 2)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva (ZIUPTDSV), ki ga je v obravnavo in sprejem Državnemu zboru poslala Vlada Republike Slovenije ter mu predlagala, da ga obravnava po nujnem postopku.

Komisija podpira predlagane ukrepe glede spodbud delodajalcem za zaposlovanje ciljne skupine brezposelnih oseb, mlajših od 30 let, in glede določitve zgornje meje izplačila porodniškega nadomestila. Glede ukrepa znižanja z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 % pa poziva socialne partnerje, da se dogovorijo o sprejemljivih rešitvah v nadaljevanju usklajevanj.

Komisija ugotavlja, da Kolegij predsednika Državnega zbora do pričetka seje komisije še ni odločal o predlogu za sprejem predloga zakona po nujnem postopku ter da se bodo usklajevanja glede odprtih vprašanj med predlagateljem in socialnimi partnerji, ki so se

začela v petek, 28. 6. 2013, v okviru seje Ekonomsko-socialnega sveta, nadaljevala v torek, 2. 7. 2013.

Komisija je bila seznanjena s pisnimi pripombami Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) z dne 24. 6. 2013, v katerih je ZSSS opozorila, da je bil predlog zakona v zakonodajno proceduro vložen brez posvetovanja s socialnimi partnerji in Vlado Republike Slovenije pozvala k razveljavi sklepov z dopisne seje Vlade RS dne 21. 6. 2013, k zaustavitvi nadaljnje zakonodajne procedure in k temeljiti razpravi in posvetovanju s socialnimi partnerji.

Komisija ugotavlja, da je sicer socialni dialog v nadaljevanju vendarle stekel, a pri tem izraža nezadovoljstvo nad vlaganjem predlogov zakonov, s katerimi bi se po vseh pravilih socialnega dialoga moral poprej seznaniti Ekonomsko-socialni svet, v zakonodajno proceduro brez omenjene seznaitve in usklajevanja. Še zlasti v času, ko zaostrene družbene in gospodarske razmere zahtevajo kvečjemu večjo stopnjo usklajenosti glede sprejemanja ukrepov in krepitev socialnega dialoga in ne njegove šibitve ali celo ignoriranja.

Predlagatelj kot ključne navaja tri interventne ukrepe, in sicer znižanje z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 %, spodbude delodajalcem za zaposlovanje ciljne skupine brezposelnih oseb, mlajših od 30 let ter zgornjo mejo izplačila porodniškega nadomestila na dvakratnik povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji.

Komisija ukrep spodbud delodajalcem za zaposlovanje mlajših od 30 let podpira in ocenjuje za pozitivnega, saj gre za zelo rizično skupino iskalcev zaposlitve, v zvezi s katero bo čim prej potrebno sprejeti še kakšne dodatne ukrepe in ji nameniti še več pozornosti.

V zvezi z ukrepom določitve zgornje meje izplačila porodniškega nadomestila komisija izrecno ne nasprotuje ukrepu, a se ob tem zaveda, da bo s tem prizadet določen del mater, ki so sicer do sedaj prejemale višja nadomestila (po ocenah okrog 100). Po drugi strani pa komisija meni, da je potrebno pri utemeljevanju ustreznosti tega ukrepa v ozir vzeti tudi precej veliko razliko med trenutno zabeleženim najvišjim zneskom prejetega porodniškega nadomestila (preko 9.000 evrov) in minimalnim zneskom porodniškega nadomestila (v višini minimalne plače). Komisija težko najde razloge za nasprotovanje omejitvi najvišjega zneska porodniškega nadomestila na dvakratnik povprečne plače v Republiki Sloveniji in hkrati ugotavlja, da gre za prejemek iz naslova starševskega varstva v katerega se do sedaj z interventnimi ukrepi še ni posegalo, kot se je to že zgodilo z nadomestilom za dopust za nego in varstvo otrok (z ZUJF postavljen na mejo 2-kratnika povprečne plače).

V razpravi o predlaganem znižanju z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 % so bila s strani članov komisije izražena nasprotujoča si stališča (na eni strani izrecno nasprotovanje ukrepu z opozorilom, da se zopet posega v najbolj ranljive skupine prebivalstva in se s tem ogroža njihovo preživetje, na drugi strani pa zahteve po intenzivnejšem usmerjanju v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in ne v krepitev pasivnih oblik v smislu socialnih transferjev in nadomestil za brezposelnost, torej v usmerjenost k nagrajevanju dela (ukrepi za višanje neto prejemkov) in zmanjševanje višine prejemkov, ki ne temeljijo na delu). Komisija se zato do predlaganega ukrepa ni enoznačno opredelila, ampak dogovor o sprejemljivih rešitvah prepušča socialnemu dialogu.

Komisija čedalje težje soglaša s predlogi zakonov, ki posegajo v najbolj občutljive skupine prebivalstva in so povečini utemeljeni zgolj s sklicevanjem na obveze, ki so bile zapisane v Nacionalnem reformnem programu in Programu stabilnosti, ki sta bila poslana Evropski komisij, namesto s tehničnimi analizami in ocenami posledic za prebivalstvo. Gre za ukrepe parcialne narave, iz katerih ni razvidno, da bi bili del kakršnekoli celovite in dolgoročne strategije reševanja obstoječega stanja v državi.

Komisija se v razpravah o zakonodaji s področja socialnega varstva in dela čedalje bolj pogosto navezuje tudi na vprašanja sanacije bančnega sistema, (zlasti glede vedno novih brezpogojnih dokapitalizacij, ki ne dajejo ustreznih povratnih rezultatov), odgovornosti uprav, nadzornih svetov in Banke Slovenije za slabe kredite, pomanjkanja ukrepov za ponoven zagon gospodarstva in s tem odpiranja novih delovnih mest itd, ker ugotavlja, da se na teh področjih skrivajo tako vzroki kot rešitve iz krize. Preveč je situacij, v katerih se mora komisija odločati o ustreznosti interventnih ukrepov, ki ostro posegajo na pravice iz naslova dela in socialnega varstva, medtem ko na drugi strani ni zaznati uravnoteženih ukrepov, ki bi enakovredno drastično posegali v finančni sistem in skušali urediti njegovo poslovanje tako, da se obstoječe razmere ne bi več ponovile. Komisija zato opozarja, da se toleranca do ukrepov, ki posegajo v socialno varnost ljudi, z vsakim interventnim ukrepom niža ter da je nujno potrebno začeti z uvajanjem uravnoteženih in medsebojno povezanih ukrepov, ki bodo konsistentni, pravični in bodo imeli jasno znane ali vsaj temeljito ocenjene (medsebojne) učinke.

Po opravljeni razpravi je komisija sprejela (9 ZA, 0 PROTI) sledeča sklepa:

- 1. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide podpira predlagane ukrepe glede spodbud delodajalcem za zaposlovanje ciljne skupine brezposelnih oseb, mlajših od 30 let, in glede določitve zgornje meje izplačila porodniškega nadomestila. Glede ukrepa znižanja z odločbo priznanih zneskov denarnega nadomestila za primer brezposelnosti za 3 % pa poziva socialne partnerje, da se dogovorijo o sprejemljivih rešitvah v nadaljevanju usklajevanj.**
- 2. Komisija opozarja na pomembnost spoštovanja pravil socialnega dialoga, ki naj se v tem času še dodatno okrepi in s tem zagotovi, da bodo predlogi zakonov, ki se vlagajo v zakonodajno proceduro, že v začetnih fazah obravnave, vključno z obravnavo na pristojnih delovnih telesih Državnega sveta, usklajeni s socialnimi partnerji.**

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

* * *

Mnenje je bilo poslano v vednost Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Nuša Zupanec
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun
predsednik komisije